

Kvalifikācijas darbs – apģērbu komplekti vīriešiem “Dumpinieks bez iemesla”

2.1. Minimālisma aktualitātes mūsdienu apģērbā

Mūsdienu modes industrijā valda dažādu stilu apvienojumi, minimālisms savu pamatbūtību un aktualitāti nav zaudējis. Joprojām apģērbu dizaineri, it īpaši jaunie, izstrādā minimālisma estētiskā balstītas kolekcijas, ieņemot nozīmīgu lomu modē.

Šobrīd jaunākajās kolekcijās arvien skrupulozāk tiek izstrādāts minimālisms. Piedāvātais sortiments vairs nav tikai atturīgi apģērba gabali, tas pauž personas būtību. Salīdzinot ar 90. gados dominējušo minimālisma noskaņu, pašlaik ir manāma mainīgā diference. Frāze „*less is more*” ir attīstīta līdz izsmalcinātai pakāpei, respektīvi, izmantojot kvalitatīvus audumus vai inovatīvus materiālus (2.1., 2.2.att.), veidojot neierastus konstruktīvus risinājumus, apģērbā joprojām saglabājas lakoniskas formas (2.3., 2.4.att.). Variējot ar dažādām proporcijām, kā arī, pievienojot dažādus izteismīgus elementus un detaļas (2.5.att.), apģērbs iegūst šo „*less is more*” smalkumu – ar minimāliem, taču izteismīgiem līdzekļiem tiek panākts vērienīgāks iespaids (2.6.att.).

2.1. att. Jil Sander r/z 2014

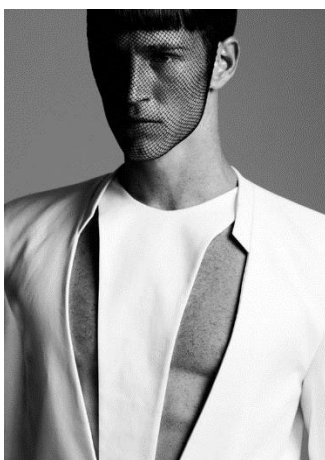
2.2.att. Jil Sander p/v 2016

2.3.att. CHIN r/z 2014

2.4. att. Martin Margiela r/z 2012

2.5.att. Mugler p/v 2013

2.6. att. Ellery r/z 2015

Izstrādātā kvalifikācijas darba kopsakarība ar minimālismu ir vienotā dominējošā noskaņa, ko veido – lakoniskais piegriezums, monohromu toņu izmantojums, apģērbu

proporciju un konstrukciju variācijas, kā arī izceļošu detaļu un elementu pielietojums.

Apģērbu kolekcijā tiek izmantota pelēko toņu gamma (iekļaujot arī balto un melno), veidotas brīva silueta konstrukcijas, pievienojot izteiksmīgus šķēlumus un izgriezumus. Tērpu komplektos tiek mainītas ierastās vīriešu apģērbu proporcijas, respektīvi, saīsinātas bikses, paplatinātas piedurknes, padziļināti kakla izgriezumi un pagarinātas vestes –, tādējādi veidojot saskaņotu proporciju kopumu. Kā akcentējoši elementi izmantotas plecu un sānu vīlēs iestrādātas atsevišķas lakoniskas detaļas un brīvi krītošas melnas lentes ar metāla savilcējiem.

2.2. Minimālisma stila galvenie aspekti apģērbu vēsturē

Pēc 20.gs 80.gadu modes, kura reprezentēja personas ietekmīgo varu, to uzsverot ar pārspīlētiem tērpu siluetei, kā arī izteiksmīgās krāsas klientiem izraisīja nogurumu, tādēļ apģērbu dizaineri piedāvāja, tā teikt, „anti-modi”, kas bija kā pretreakcija 80. gados valdošajai modei.

Apvērsums modes industrijā norisinājās, kad 80. gadu sākumā jaunākās kolekcijas Parīzes modes nedēļā prezentēja japāņu dizaineri Yohji Yamamoto, Issey Miyake un Rei Kawakubo, piedāvājot apģērbu monohromos toņos, respektīvi, „all-black look”, asimetriskas un precīzi izstrādātas konstrukcijas, rezultātā ietekmējot 90. gadu modi (2.7., 2.8., 2.9.att). Jāpiemin, ka dizainers Issey Miyake, ņemot kimono kā paraugu, centās izprast apģērba „brīvību” starp cilvēka ķermeni un audumu, ko pat uzsvēris, izmantojot destruktīvas formas un dabiskus materiālus (2.10.att.). Taču cita būtiska minimālisma iezīme bija – tradicionālu audumu aizstāšana ar inovatīvām alternatīvām, piemēram, Paco Rabanne slavenā metāla kleita ir agrīns piemērs iepriekšminētajam (2.11.att.).

Izmantojot melno un monohromus toņus, neuzkrītošus audumus un lakonisku piegriezumu, 90.gadu mode mainījās pret atturīgu estētiku, kas bija manāms pat augstajā modē. Minimālisma pamatā bija atteikšanās no liekā, taču izceļot detaļas. Lielu atsaucību minimālisms ieguva jauno tehnoloģiju iespaidā, ar kuru palīdzību tas tika globalizēts plašākā rezonansē.

Kā ietekmīgāko minimālisma pārstāvi modes jomā 90.gados var minēt Calvin Klein, kas Amerikā noteica minimālisma pamatu – savu estētiku viņš definēja kā „indulgenci”, izmantojot precīzus griezumus, klusinātu toņu saspēli, kā arī lakoniskas un „spēcīgas” formas. Uzmanību Calvin Klein fokusēja uz apģērba funkcionalitāti un valkājāmību, tādējādi to padarot viegli uztveramu (2.12.att.).

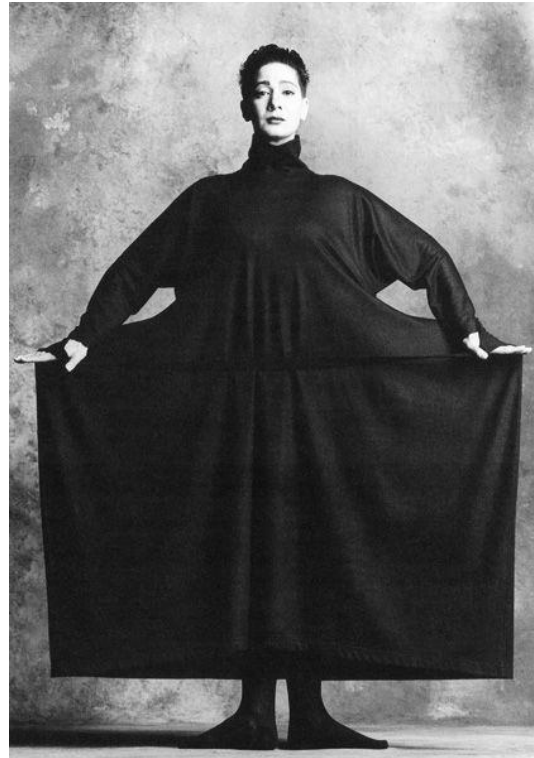
Viens no vadošajiem 90. gadu dekādes modes zīmoliem bija Helmut Lang, kurš veicināja minimālisma estētikas nozīmi modes kontekstā. Viņš uzsvēra strukturālas formas, kas bija „sastingušas” savā vienkāršībā, pievienojot tām destruktīvus elementus. Izgriezti apģērbu gabali un šķietami ieklīsuši audumi tika savienoti vienkopus.

Organzas slāņi kontrastēja ar necaurspīdīgiem materiāliem (2.13.att.). Helmut Lang veidotās konstrukcijas radīja reprezentatīva klienta tēlu.

Minimālismu ietekmēja arī Jil Sander, kura fokusējās uz apģērba būtību – materialitāti un dizainu. Viņa uzskatīja auduma un izstrādājuma kvalitāti par primāro. Piedāvājot monohromus un racionālus apģērbus, viņa bija viena no spēcīgākajām minimālisma pārstāvjiem 90.gados (2.14.att.). Jil Sander ir izteikusies, ka „nav vērts radīt ko jaunu, bet gan pārveidot esošo apģērbu citādākā veidolā”.

2.7. att. Yohji Yamamoto r/z 1981

2.8. att. Issey Miyake 1986

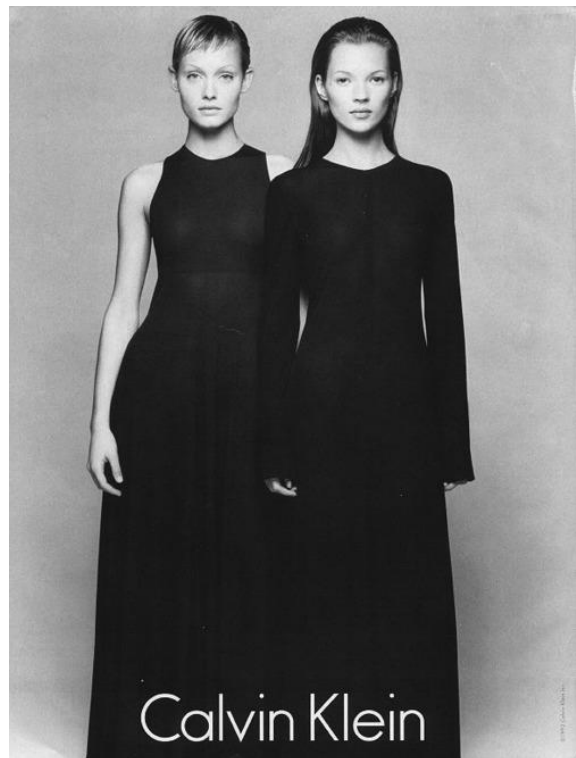
2.9.att. *COMME des GARÇONS* 1980

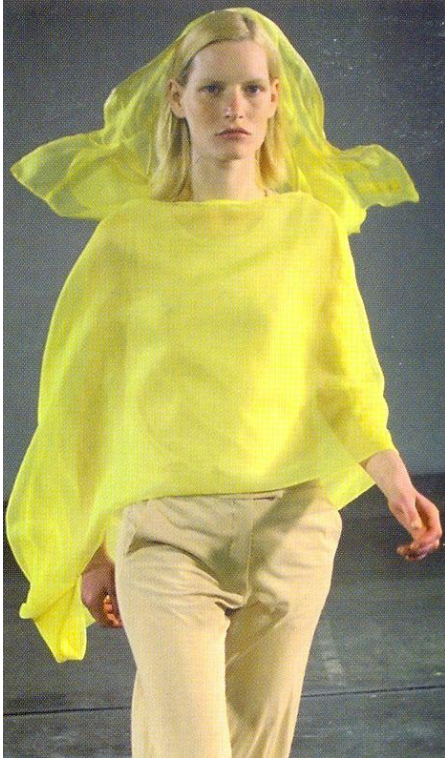
2.10.att. *Issey Miyake* 1987

2.11.att. *Paco Rabanne* 1960

2.12.att. *Calvin Klein* 90. gadu sortiments

2.13.att. *Helmut Lang* r/z 1998

2.14.att. *Jil Sander* p/v 1996